

**Машковський Петро Ігорович,
Радіонов Богдан Олегович**
курсанти Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

*Науковий керівник – старший викладач кафедри
кримінального процесу ФПФОДР, к.ю.н. Гаркуша А.Г.*

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ

Кримінальним процесуальним кодексом України (далі – КПК) визначається, що головуючий у судовому засіданні керує ходом судового засідання, забезпечує додержання послідовності та порядку вчинення процесуальних дій, спрямовує судовий розгляд на забезпечення з'ясування всіх обставин кримінального провадження, усуваючи з судового розгляду все, що не має значення для кримінального провадження (ст. 321 КПК).

Важливою складовою процесу управління будь-якою діяльністю є прийняття керуючим суб'єктом ефективного рішення, суть якого полягає у виборі із кількох можливих такого оптимального варіанту дій, який дозволить досягти намічених цілей з найменшими втратами часу, сил і засобів. Тактичне рішення охоплює інформаційну, організаційну та операційну складові [4, с.536].

Аналіз ситуації під час судового процесу, одержання і обробка відповідної інформації про неї призводять до вибору мети, для досягнення якої приймається тактичне рішення. Вибір мети дозволяє визначити прийоми й засоби вирішення завдання. При цьому метою будь-якого тактичного рішення є забезпечення поступального руху процесу доказування у напрямі з'ясування всіх обставин кримінального провадження.

Цілком очевидно, що автори КПК з метою максимального розширення засад змагальності використовували елементи інститутів цивільного процесуального права, де цей принцип дістав найбільшого розвитку в силу приватноправової природи предмета цивільного процесу. Така рецепція заслуговує на схвалення, тим більш, що уніфікація судових процедур у кримінальному провадженні з цивільним та адміністративним судочинством настільки, наскільки це дозволяють особливості, обумовлені предметом і завданням кримінального процесу, визначена державою як один з напрямів реформування кримінальної юстиції [3, с.838]. І якби законодавець був послідовним, то разом з іншими запозиченнями сприйняв би успішно використовуваний у цивільному судочинстві механізм правового регулювання провадження у справі до судового розгляду, завданнями якого в цивільному процесі є: правова кваліфікація спірного правовідношення (визначення характеру спірного правовідношення, матеріальної норми права, яка підлягає застосуван-

ню); визначення предмета доказування, тобто фактичних обставин, що мають значення для правильного вирішення справи; визначення кола доказів, необхідних для вирішення справи та забезпечення їх своєчасного надання; визначення складу учасників процесу, їх процесуального становища та забезпечення своєчасної явки цих суб'єктів до суду; сприяння урегулюванню спору до судового розгляду (в т.ч. шляхом примирення), а метою – забезпечення умов для правильного та своєчасного розгляду і вирішення справи по суті [2, с.21].

Таким чином, керування судовим процесом може бути ефективним лише за умови його належної підготовки шляхом прийняття організаційно-тактичних рішень, планування судового розгляду, інформаційною базою якого є матеріали досудового розслідування. І чим раніше ці матеріали опиняться в розпорядженні суду, тим продуктивнішою буде підготовча діяльність судді, адже досягненню мети кримінального провадження – забезпечення достовірного встановлення обставин правопорушення – значною мірою сприяє планування та організація судового провадження, починаючи вже зі стадії підготовчого судового засідання, досягнення мети якого неможливе без попередніх аналітичних заходів.

1. Белкин Р.С. Курс криминалистики: В 3 т. – М., 1997. – Т. 3: Криминалистические средства, приемы и рекомендации. – С. 164.

2. Бондаренко-Зелінська Н.Л. Підготовка цивільних справ до судового розгляду як стадія цивільного процесу: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. – К., 2007. – С. 21.

3. Концепція вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів, схвалена Указом Президента України від 10 травня 2006 р. № 311/2006 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 19. – Ст. 1376; Концепція реформування кримінальної юстиції України, затверджена Указом Президента України від 8 квітня 2008 р. № 311/2008 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 27. – Ст. 838.] 4/ 4.

4. Криминалистика: Учебн. для вузов / Под ред. Р.С. Белкина. – М., 1999. – С. 536

5. Курс лекцій з кримінального процесу за новим Кримінальним процесуальним кодексом України (Особлива частина) / О.Ю. Хабло, О.С. Степанов, М.П. Климчук та ін. – К., 2012. – С. 146–158 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://vashadvokat.com/uploads/Chastyna%202.pdf>